

برنجی سنه — نسخه ۳

﴿ چهارشنبه ﴾

صحیفه ۹

بر نسخہ سی بر غروشه در .

بر نسخہ سی بر غروشه در .

بمجموعه کتب

مرکزی باب عالی جاده سنه ۷ نومرولی مهران مطبعه سیدر .
کوندربله جنک اوراق معلم نامنه اورایه کوندربلمیدر .
پوسته اجرتی ویرلماش مکاتیب قبول اولنماز .

استانبول ایچون آبونه یازماز . خارج ایچون بر سندنک
آبونه بدلی — پوسته اجرتیه برابر — یاریم عثمانلی
لیراسیدر .

فی ۹ صفر سنه ۱۳۰۵

(معارف نظارتنک رخصتیه هفته ده بر دفعه نشر اولنور)

فی ۱۴ تشرین اول سنه ۱۳۰۳

مکتب سلطانی درس‌نویسن:

— ۱ —

نظم — نثر

بو نام‌لره ایکی به تقسیم اولان «سوز» یا بلغدر، یادکدر .
بلغ ایسه — نظم اولسون، نثر اولسون — «ادبیات» دن عد
اولتور . دکل ایسه — کذلک نظم اولسون، نثر اولسون —
ادبیاتدن عد اولغاز .

نقاد بلاغت، صانع حکیمک انسانلردن پک چوغنه احسان
بیورما مقده اولدینی «ذوق سلیم» در . سوزک بلغ اولوب
اولدینی «معیار ادبیات» دینلمک شایان اولان بوقوه جلیله
تعیین ایدر .

«شعر» ادبیاتک اک کوزل پارچه‌لریدر . بوحالده «شعر»
ادبیاتدن بر قسم خاص اولش اولور .

ادبیاتدن عد اولغان سوز «شعر» دینله مامک لازم کلیر .
چونکه هر حالده «شعر» مفهومی «ادبیات» مفهومنده داخلدر .
حقیقتده بر سوزک «شعر» نامی آله بیلمسی اول امرده
ادبیاتدن معدود اولسنه توقف ایدر، منظوم اولسنه دکل .

اوله بیلیرکه بر سوز منظوم اولورده ادبیاتدن معدود
اولماز . آکا «شعر» دینله مز . «حیوان» مفهومنده داخل
اولمائه «انسان» دینله بیلیرمی ؟

مادامک سوز ادبیاتدن صایله بیلمک ایچون بلغ اولق
لازم کلیر، مادامک سوز منظوم اولقله بلغ اولق لازم کلیر،
«شعر» دینله جک سوزک مطلقا منظوم اولسی اقتضا ایتمز .

مثلا (فضولی) نک «سلام و بردک، رشوت دکدر، دیه آلدیر!»
سوزی بلغدر . بناء علیه ادبیاتدن معدوددر . بوکا «شعر»
دیمک ایستیلرده حق و بریله بیلیر . فقط بنه (فضولی) نک :

(پاره پاره دل بھروج و بریشتادن
سرکوشنده سوزن هراینه بر پاره فدا)

یقینی بیک پارچه اولسه «شعر» نامی آله‌ماز . نصل آله بیلسونکه
بر کرکه ادبیاتدن معدود اوله‌ماز ؟

بوپله سوزلره دینلسه دینلسه «نظم» دینلیر . حال بوکه
— یوقاریده بیان اولتدینی وجه ایله — منظوم بر سوزک
ادبیاتدن معدود اوله‌ماسی جائزدر . ادبیاتدن معدود اوله‌میان
سوز ایسه هیچ بر وقت «شعر» اوله‌ماز .

کمال بکک «آثار ادبیه زاده طبعیت دینلر خفایای قلبه نه
بیوک وقوف کوستر مشار! هر منتسب ادبک وجدانه مراجعت
ایدرم : انسانک یازدینی شیلر سولشنده اولادیلر برابر دکلیدر ؟»
سوزینه باقلسون . پک سومی بر شعر دکلیدر ؟

بزده هر منتسب ادبک وجدانه مراجعت ایدرز : فضولینک
شو بیته شعر دیوبده کمالک بو سوزینه شعر دیمامک موافق
انصافیدر ؟

«ادبیات» دینلن بلغ سوزلره طبعیت — درجه بلاغت

— استطراد —

مشاهیر شعرای عربدن (ابن الرومی) نک هجوندن حذر
اوزره بولتان وزیر (قاسم بن عیدالله) شاعر مشارالهی بر
کون مجلسنده تسبیح ایتدیرمش ایدی .

ابن الروی تسبیح اولتدینی حس ایدنجه مجلسدن چقمق
اوزره قائلار . قاسم ایله بیلنرند شو محاوره جریان ایدر :

— نره به کیدیورسین ؟

— کوندردیکم یره !

— بزم پدره سلام سوبله !

— جهنمه اوغرایه جق دکم !

ایشته ابن الرومیک بوسوک جوانی منظوم اولما مقله برابر
ارباب ذوقه کوره کندینسک پک جوق بر جستہ مضارعارندن
دها شاعرانه بر سوزدر . (انتهی)

ادبیات بلغ سوزلر ایسه شعر اک بلغ سوزلردر . شعر
ادبیاتک اک منتخب پارچه‌لری اولدیفندن هر شعر ادبیاتدن
معدود اولدینی حالده هر ادبیاتدن معدود اولان سوز شعر
اوله‌ماز .

شعر هم نظم، هم نثر کسوه‌سندنه تجلی ایدم بیلیر . بر
سوز — منظوم اولدینی ایچون — «شعردر» دینله میه جکی
کی — منشور اولدینی ایچون — «شعر دکدر» ده دینلیمز .
شو قدر وارکه اکثریت اوزره طبعیت منظوم اولان شعره
منشور اولان شعردن زیاده میل ایدر . مثلا لطیف بر فکر
نثر ایله شعر دینله جک صورتنده افاده اولسنه، ینه او فکر
نظم ایله کذلک شعر دینله جک صورتنده بیان ایدلسه طبعیت
نظمه نثر دن زیاده منجذب اولور . بوده نظمده کی او طبعیت
نواز آهنگ مخصوصدن ایلری کلیر . قافیه ایسه نظمک زیور
جاذبه افزاسیدر . بونک ایچوندرکه قافیه‌لی نظم قافیه‌سز
نظمندن زیاده سوبلیر .

ظن ایدرزکه شعرک اوتدنه بری — بعض قیود سائر
ایله برابر — «موزون، مقفی سوز» . دیه تعریف اولنسی —
بیان اولتدینی اوزره — طبعیتک کلام منظومی کلام منشوره،
قافیه‌لی نظمی قافیه‌سز نظمه ترجیح اتمک استعدادنده بولنشدن
نشأت اتمشدر . یوقسه شعرک مطلقا موزون، مقفی اولسی
ایچون لزوم حقیقی یوقدر .

منظوم سوزه عرفده شعر دییورلر . چونکه بونامه اک زیاده
لابق کوریله جک جاذبه‌لی سوزلر نظم آردسندنه بولنه بیلور .
بز علی العموم بلغ سوزلره ادبیات دیکله برابر بونارک اک
زیاده بلغ اولانلرینه شعر دییورز . منظوم ویا منشور اولسنی
قید ایتمیورز . مع هذا شعر دینله بیله جک بر سوزک — منشور

آیات واحادیث شریفه ذاتاً مستندار .

بونلری ادبیاتدن عد ایتک هیچ بر ادبک حقیله تقدیرینه
مقتدر اوله میه جنی علویت مقدسه لر نی تیجیل ایتماک دیک
اوله جنی جهنله مغایر ایدر . بناء علیه « آیات واحادیث مادامک
اک بلغ سوزلردندر ، تعریفکده نظراً بوناردهده « شعر » دینلک
لازم کایر . » اعتراضی وارد اوله ماز .

حتی « شعر » ی « موزون ، مقفی سوز . » دیه تعریف
ایدنلرک اوزانه موافق اوله رق ورود ایدن آیتلر ، حدیثلر
خارجده قالمق اوزره تعریفه علاوه ایتدکری « قصده مقارن
اوله رق سولتیلان » قیدی بی لزوم کورینور . چونکه آنلرک
تعریف ایتک ایتدکری شعر البته ادبیات مضومندن خارج
دکلدر . آیات واحادیث ایسه — اوزانه موافق اولسون ،
اولسون — بو مضومک داخاندن تصور اولمقدن متعالیدر .

او مقدس سوزلر بر طاقم معالیدرکه ادبیات آنلردن
نه درجه اقتباس ایدر سه او درجه تعالی ایدر . هیچ تعالی
ایدن شی ایله آتی تعالی ایدن شی بر اولور می ؟

مضی بشقه ، مستقی ینه بشقه در . مهر ایله ماهی مساوی
کوره جکر ؟

آیات واحادیثی فصل ادبیاتدن عد ایدم ؟ بلغ الانبیاه
« شاعر » دیک ایتدکری قولنی تظلمی ایدم جکر ؟

ظلمزه کوره بو افادادن « سوز » ک قسم عالیسی دیک اولان
ادبیات ایله ادبیاتک قسم اعلاسی دیک اولان شعرک ماهیتلری
آکلاشدنی کی « ادیب » « شاعر » عنوانلرینکده کیلاره ویرلی
لازم کله جکی تبین ایتدی .

بونکله برابر « شعر ندر ؟ » سؤالنه « اک بلغ سوزلر . »
جوانی کافی کوریه بیلیر سه ده « ادبیات ندر ؟ » سؤالنه یالکر
« بلغ سوزلر . » جوانی کفایت ایتز .

ادبیات دینلنجه بشقه بر معنی ده آکلاشبیلیر که اوده
« بلغ سوزلر تالیفی ایچون طوتیلان اصول . » در . بو حالده
« ادبیات » عنوان فن اولمش اولور .

دیک اولور که بو اصوله موافق اولق اوزره یازمش
بر مکتوبی ادبیاتدن عد ایدم بیلیم جکر کی ینه بو اصولی
معرف اولق اوزره یازمش بر کتانی ده ادبیاتدن عد ایدم بیلیم
جکر .

(اشی)

معلم ناجی

اولسنه نسبتله — منظوم اولسندن ده ازیاده ذوقیاب اولدیغمزی
اعتراف ایلورز .

بز شعری نظم ونثره تعمیم ایدیورز . آنار نظمه تخصیص
ایدیورلر .

بو تخصیص شایع اولمش . شعر دینلیدی کی « موزون ،
مقفی سوز . » خاطره کایور . حال بوکه — بالاده کوستلیدی کی
وجه ایله — اوله موزون ، مقفی سوزلر وارکه شعر اولق
شویله طوسون ، بیایغی ادبیاتدن بیلیم معدود اوله میور .
بالعکس اوله منتور سوزلرده وارکه نیجه منظوماته فائق بولنیور .
اعتقادمه کوره نطق یارادیللی شعر موجوددر .

(آنکه اول شعر کلت آدم شی بود
طبع موزون جهت فرزندنی آدم بود)

مدعاسنی اثبات ایچون حضرت آدمه اوغلی هابیلک مقتولیتی
اوزرینه :

« تغیرت البلاد ومن علیها
فوجه الارض مغیر قبیح »

دیه مرثیه سولیمکه نه حاجت ! طبیعتک بو بابده کی نمایلانه
دقت ایتک کافیدر .

دنیاده شعر سز آدم اوله ماز . شعر امید کیدر . شو قدر
وارکه هر کسک شعری کندی ذوقه کوره اولور .

وزن ، قافیه یوق ایکن شعر وار ایدی . هیچ نطق اولورده
شعر اولمازمی ؟ بو حالده شعرک نظمه تخصیصی حادث اولدینی
تبیین ایتز می ؟

بزم تعریف ایتکه چالشدیغمز شعر ، طبیعیدر . شعره
« موزون ، مقفی سوز . » دیک صناعیدر .

بو بابده طبیعتک صناعیلک البته تقدیم ایدر . چونکه
انسانک هیچ بکنمه جکی بر سوز منظوم اوله بیلور . بالعکس
پک بکنمه جکی بر سوزده منتور بولنه بیلور . اوتکنه شعر دیکه ،
بریکنه دیامکه نه دن مجبور اولسون ؟ بو ، ذوقه عائد بر کیفیتدر .
هانکی سوزی شعر اولق اوزره تلقی ایدیور سه بونامی آکا
ویرر . کندیلنجه هیچ بر مزنی اولمان سوزلره — مجرد
منظوم اولدینی ایچون — شعر دیدکدن بشقه ادبیات بیلیم
دیامک الدده در .

بوراده شایان دقت اولان جهت شو درکه بلاغله پک
مناسبتی اولسانلر مثلاً بر یتکی کورر کورمز « بو شعر دکل .
ادبیاتدن بیلیم دکل . » دیکده احتیاط ایتیلدرلر . چونکه او
یت شاید کر چکدن شعر ایسه بو ادعا موجب تجلت اولور .
هر حالده فکر صحیح اوزرینه حکم ویرمکه چالشملیدر .

بو افادادن مقصدمز « وندن بویه شعر » لفظنی موزون ، مقفی
سوزده استعمال ایتیم . « دیک دکلدر . شعر طبیعی نندن عبارت
اولق لازم کله جکه دائر حد مزجه بر فکر ویرمکه چالشمقدردر .
حرز . « شعر » دیدیکمز وقت — برینه کوره — معنای
طبیعینی ، یا خود معنای عرفی سنی قصد ایدم بیلورز .